

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănăfăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boeșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisetețana, Codreana, Codrul (Auteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunată, Doina, Drăganul, Dunăreaza, Economia (Cohalm), Economistul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurșana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vascău), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Unirea. Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sălmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Pierderile de curs și realitatea bilanțelor.

Fiecare bancă, care se respectă pe sine și ține și la realul interes al acționarilor săi, va căuta să-și încheie bilanțul după cele mai solide principii și în conformitate cu dispozițiile referitoare ale legii comerciale. Ori legea noastră comercială normează destul de clar punctele de conducere pentru stabilirea unui bilanț, bazat pe principii solide, indicând pentru toate întreprinderile obligate la dare de seamă publică, nu numai specialele poziții, cari sunt a se considera ca active, și pe acelea cari formează pasiva unui bilanț, ci stabilind chiar la anumite titluri din bilanț și valoarea comercială, care are să servească de bază la bilanțare. Așa de pildă legea comercială ungară pretinde delă întreprinderile obligate la dare de seamă publică, între cari sunt, cum se știe, în prima linie toate băncile de credit și societățile de asigurare, tovărășiile și reuniunile de păstrare etc., ca efectele să fie luate în bilanț după cursul ce-l cotează la terminul de încheiere al bilanțului. Va să zică legea pretinde scurt și precis, ca toate efectele, ce se găsesc în proprietatea unei bănci la 31 Decembrie a anului de gestiune, exclusiv uzual pentru încheierea bilanțelor la noi, să fie prețuite cu valoarea de curs, ce o au în această zi la bursă. E și just acest punct de vedere al unui bilanț solid, care n'are altă menire, decât să stabilească starea reală a gospodăriei băncii în momentul, când are să-și dea seamă de situația în care se găsește, după un anumit period de gestionare.

E însă altă întrebare dacă din punct de vedere practic e întotdeauna și real un astfel de bilanț? Căci dacă am voi să facem comparația între un proprietar particular de efecte publice, care nu este nimănuia obligat la dare de seamă publică, și între o bancă, care la 31 Decembrie trebuie să constate în bilanțul ei de pildă o pierdere de 10,000 de coroane la cursul efectelor ei, conform cotei oficiale dela bursă din aceia zi — opinia publică, la care banca este mai mult avizată decât capitalistul particular, cetindu-i bilanțul, va avea desigur un moment de disagreeabil sentiment. Pecând particularul, poate și-a petrecut seara de Anul nou în cea mai bună dispoziție, fără nici o grije, că după legile țării a suferit o pierdere de curs la hârtiile lui, care poate va da loc la comentări defavorabile reputațiunii lui materiale. Căci, în definitiv, *efectiv*, nici banca și nici capitalistul n'a avut nici o pagubă reală în ziua omioasă la 31 Decembrie. Nu-i așa? Ar fi altceva, când legea ar spune: cu 31 Decembrie ai să-ți lichidezi toate afacerile, prin urmare să-ți vinzi efectele și ce mai ai, cu prețul târgului din aceeași zi! Atunci natural, că dacă eu ca bancă am cumpărat mai scump, și la 31 Decembrie cursul e scăzut, nu pot să-mi lichidez afacerile decât cu pierdere. Dar asta nu o cere legea și nici nu o poate cere dela o întreprindere, care este înființată pe timp nedeterminat, cum sunt și toate băncile de credit etc. Prin urmare legea comercială în privința aceasta este într'atâta mancă întrucât este prea laconică. Și de aceea s'au ivit în timpul mai nou păreri din partea unor oameni

specialiști, cari militează pentru o schimbare a acestei dispozițiuni a legii comerciale, sau cel puțin pentru o întregire a postulatului acestuia al ei, în sens mai potrivit cu exigențele practice. Se cere mai ales, ca legea să fixeze calcularea după cursul efectelor din 31 Decembrie în bilanț numai atunci, când acesta ar fi mai urcat, decât cursul, cu care s'au cumpărat efectele. Când însă cursul la 31 Decembrie ar fi mai jos, atunci bilanțarea efectelor să se facă cu cursul de cumpărare. Prin aceasta adevărat, că profitul de curs nu s'ar putea arăta în bilanț la efecte, dar în schimb nici perderi, cum mai ales la băncile din Ungaria în anii din urmă au apărut ca un simptom permanent în bilanțele institutelor de credit și de asigurare. Îndeosebi băncile de asigurare, cari își plasează exclusiv în efecte fondurile lor de prime și de rezervă, prin dispoziția legii, au fost în timpul din urmă simțitor atinse și alterate în compunerea bilanțelor lor, mai ales acelea, cari își aveau plasate fondurile în efecte de stat ungare, cari au arătat oscilații de curs foarte neplăcute și mari în timpul mai nou.

Noi din partea noastră credem, că cea mai bună modificare a paragrafului acestuia al legii s'ar putea face în altă formă decât cea emisă mai sus de specialiștii moderni, și îndeosebi de scriitorul B. Irányi din Viena, care militează de ani de zile pentru acest fel de schimbare în favorul băncilor de asigurare.

Noi credem, că mai întâiu și întâiu legea comercială ar trebui să claseze efectele unei bănci în două categorii, și anume în efecte negociabile și în efecte de plasament. Și pe urmă propunerea specialiștilor s'ar putea aplica la categoria a doua cu toată justetea, pe când la cea dintâiu ar rămânea în vigoare normativul de azi.

Va să zică ar trebui să se spună în lege: Toate acele efecte, pe cari le acuiră o bancă în scopul exclusiv de negociare, trebuiesc calculate în bilanț după cursul dela ultima zi a anului. O excepție fac acele efecte, cari servesc de garanție pentru fondurile statutare ale băncii, și pe cari banca le acuiră pentru inestrarea și augmentarea fondurilor ei, fără scop de negociare. Această deschilnire ar corespunde după părerea noastră mai bine exigențelor practice și reale ale unui bilanț solid. Căci orice câștig sau pierdere arătată într'un bilanț, după părerea noastră este o ficțiune, îndată ce probabilitatea unei realizări este nulă. Și această supoziție este justificată aproape la toate băncile noastre, cari nu fac negoț cu efecte, ci le acuiră pe acelea, mai ales pentru plasarea rezervelor lor de capital. Unde efectele

unei bănci constituie un stoc de marfă, care trebuie să o ție zilnic gata de vânzare și cumpărare, situația se schimbă esențial. Aici am putea admite cazul, deși poate că în practică nici aceasta nu s'ar putea întâmpla, dar supoziția ar fi bazată, ca să se cumpere la 31 Decembrie de exemplu toate efectele dela o bancă, care le are exclusiv spre vânzare. Atunci ea ar avea incontestabil o dobândă sau o pierdere absolut reală, după cum li-ar fi cumpărat mai ieftin sau mai scump la timpul său. În consecință astfel de efecte nu s'ar putea calcula în bilanț după alt curs, decât numai după cel dela 31 Decembrie, când se încheie bilanțul. Dar unde efectele unei bănci rămân ani de rândul în portofoliu și servesc plasării sigure a fondurilor ei, e absolut numai o marotă tehnică, anticată, calcularea lor cu cursul de 31 Decembrie, care poate avea numai un singur efect: să iriteze bilanțul fără nici o presupțiune bazată pe vre-o eventualitate practică. S'ar putea obiecționă că profitul curat din gestiunea întreagă a băncii este ceva ce ajunge la realizare îndată după încheierea bilanțului, și deci n'ar fi just, ca de pildă pierderile de curs să nu fie luate în considerație la distribuirea dividendei acționarilor. Foarte bine, dar nici un profit pe hârtie la efecte, nu este just să între efectiv în dividenda acționarilor, ce se plătește în numărar. Prin urmare o compensație justă s'ar putea realiza numai în chipul arătat, eliminând din bilanț orice pierdere și orice câștig iluzoric, dacă e să se ajungă la realitatea bilanțelor, cum o cere și legea. Legile se fac pentru un șir de ani înainte, și rămân aceleași. Vieța practică însă progresează repede și schimbă multe lucruri, pe cari legea nu le-a putut prevedea și cari numai experiența le justifică. Mai ales pe terenul comercial o lege cu greu va putea ține pas cu timpul și cu realitatea, dacă de 40 de ani ca a noastră, a rămas neschimbată...

Și ar fi timpul suprem să se gândească guvernele noastre și la astfel de chestiuni, cari deranjază în multe privințe vieța economică a țării, tot atât de importantă, ca și vieța pur politică, care la noi consumă toate forțele de inteligență fără vr'un folos real.

Verax.

Cooperarea în Ardeal și în România.

Sub titlul acesta d-nul *Dr. Ioan Răducanu*, docent universitar în București, publică în „Românul” un răspuns la articolul nostru „Mărturisiri prețioase” din Nr. 10 a. c. Deși locul acestui răspuns — dacă intenția d-lui Răducanu a fost să-și precizeze punctul de vedere — ar fi fost în revista noastră, totuși din o deosebită considerație față de autor îl reproducem la acest loc în întregime.

Iată ce scrie d-nul Dr. Răducanu :

«*Revista Economică*» îmi face cinstea deosebită, să se ocupe de ultima mea publicație privitoare la «*Prezentul și viitorul cooperăției satești în România*».

N'aș scoate la iveală acest fapt, dacă cel care caută să accentueze unele constatări din lucrarea amintită, nu ar fi tras câteva concluziuni pentru cooperarea din Ardeal.

Dela început trebuie să ne dăm seamă că mișcarea cooperativă din România are cu totul alte condițiuni de dezvoltare decât aceea din Ardeal, condițiuni nu totdeauna mai prielnice. Prin urmare socot, că se făptuește o greșală, dacă, pe temeiul criticilor aduse mișcării de dincoace, se încearcă să se formuleze un verdict defavorabil încercărilor întreprinse pe terenul cooperăției de peste munți.

Dacă aci lipsește cu totul ajutorul statului, nu e mai puțin adevărat, că starea culturală și materială superioară a țărânilor din Ardeal este mult mai prielnică unei organizații cooperative, decât în regat. Ceea ce pricinuește ca mișcarea din Ardealul românesc să nu fi pășit încă peste epoca încercărilor răslețe, este tocmai lipsa de imbold, de propagandă și educație pe ogorul cooperăției din partea conducătorilor poporului român. Nu vreau prin aceasta să ridic o acuzație. Fac o simplă constatare.

În amănunțime am căutat să schițez altădată prin «*Tribuna*» cum ar trebui organizată în mod mai sistematic, munca pentru răspândirea tovărășiiilor satești.

Părerile mele de atunci, poate, au trecut neobservate, dar astăzi autorul recenziei din «*Rev. Econ.*» formulează aceleași propuneri. Îndrăznesc să fac o întrebare: Dacă este nevoie, — și aceasta este fapt — de «*Educație și suflet cooperativ*», de ce nu s'a făcut nimic până astăzi de către acei, cari sunt convinși de acest adevăr? În loc de răsboire prin presă sau în locul unei atitudinii extrem de rezervată, de ce acei, cari nu admiteau înființarea tovărășiiilor satești fără elemente pregătite, nu căutau să pregătească ei acele elemente și să dea astfel o bază cât mai solidă mișcării cooperative? Dar aci nu poate fi vorba de muștrări, ci de un indemn la muncă.

Revenind la părerile exprimate acum câțiva ani cu privire la cooperarea din Ardeal, noi socotim, că nici o altă organizație nu este chemată, într-o măsură așa de mare, ca organizația cooperativă, să întărească și să ridice viața economică și chiar politică a masselor populare. Cooperarea trebuie să fie privită și folosită de către conducătorii neamului nostru ca pârghia cea mai puternică a apărării naționale. Să uităm păcatele din trecut și să chemăm la muncă coordonată, rodnică și pe acei, cari au stat în expectativă, ca și pe acei cari au dibuit singuratici. Din cele trei mii de comune românești din Ardeal și Ungaria, numai 70—80 au astăzi tovărășii de credit. Să întărim pe cele în ființă și să ne străduim, ca ori unde e un centru de

poporație românească, să avem o tovărășie satească, în jurul căreia să graviteze viața gospodăriilor țărănești.

Nu vreau să redau aci mănunchiul de propuneri, pe cari le-am expus în „Tribuna”. Este sigur însă că dacă există dragoste, interes conștient pentru cauza cooperăției, vom găsi ușor mijloacele, ca să destelenim ogorul, din nenorocire încă în paragină al înfrățirii economice al masselor populare.

Dacă autorul «*Mărturisirilor prețioase*» îmi face marea cinste de a-și însuși lozinca: educație și suflet cooperativ, și numai după aceea acțiune, suntem de acord. Și, ca să sfârșim, îi răspundem cu o credință: Sufletul se manifestă în acțiune și educația nu se face fără acțiune.

Im Anfang war die Tat!

De aceea, să începem odată munca cea mare, căci încă odată, chestiunea cooperativă se identifică cu chestiunea națională.

Dr. I. Răducanu,
docent universitar.

Noua lege cambială ungară.

(Continuare.)

Capitolul IX.

Multiplicarea și copii.

I. *Multiplicarea.*

§. 63. Cambia poate fi emisă în mai multe exemplare conglăsuitoare.

Exemplele trebuie să fie provăzute în textul documentului cu numeri curenți; contrar fiecare exemplar se consideră ca o cambie de sine stătătoare.

Fiecare posesor al unei cambii poate cere să i-se deie pe cheltuiala sa mai multe exemplare de cambii, întrucât din cambie nu rezultă, că s'a emis într'un singur exemplar. În scopul acesta posesorul are să se adreseze la anteriorul său nemijlocit, care iarăși merge mai departe la anteriorul său propriu și așa mai departe până ajunge la emitent. Indossanții sunt obligați a prevedea noile exemplare cu indossamentele lor.

§. 64. Dacă se plătește un exemplar, atunci încetează drepturile din toate exemplarele, chiar și dacă nu conțin clauzula, că prin plata făcută asupra unui exemplar celelalte își pierd valoarea. Trassatul însă rămâne în oblige pentru fiecare exemplar acceptat, ce nu i-s'a restituit.

Dacă un indossant a transmis exemplarele la diferite persoane, atunci el și posteriorii săi sunt responsabili pe baza tuturor exemplarelor, cari poartă semnătura lor și n'au fost restituite.

§. 65. Celce expediază un exemplar pentru acceptare trebuie să noteze pe celelalte exemplare numele persoanei, la care se află exemplarul expedit. Persoana aceasta este obligată a liberă exemplarul expedit, posesorului legitimat în ordine, al unui alt exemplar.

Dacă se refuză liberarea, atunci posesorul poate lua regres numai după ce mai întâi printr'un protest a dovedit:

1. că în butul cererii sale exemplarul trimis spre acceptare nu i-s'a liberat;

2. că nici pe un alt exemplar nu a putut ajunge la acceptare sau la plată.

II. Còpii.

§. 66. Fiecare posesor a unei cambii este îndreptăţit a luă còpii de pe cambie.

Copia trebuie să redevă exact cambia originală cu indossamentele şi cu toate însemnările aflătoare pe ea. Trebuie arătat până unde se extinde copia.

Copia poate fi indossată în acelaş mod şi cu acelaş efect şi provăzută cu o declaraţie de cheazăşie, ca şi documentul original.

§ 67. În copie este a se indica depozitarul documentului original. Acesta este obligat a liberă exemplarul original posesorului legitimat în ordine al copiei.

Dacă se refuză liberarea cambiei, atunci posesorul poate luă regres faţă de indossanţii din copie numai, dupăce printr'un protest a dovedit că documentul original nu i-s'a liberat la cerere.

Capitolul X.

Falsificare şi modificări.

§ 68. Dacă o subscriere, fie chiar şi a emitentului sau a acceptantului, este falsificată, prin aceasta validitatea celorlalte subscrieri nu se alterează.

§ 69. În caz de modificare a textului unei cambii, ceice au subscris cambia după modificare sunt în obligo conform textului modificat; celce a subscris mai înainte este obligat conform textului original.

Dacă s'a falsificat textul cambiei sau a declaraţiei cambiale, atunci se presupune, că subscrierile de pe cambie s'au făcut înainte de falsificare.

Capitolul XI.

Prescripţiune.

§ 70. Drepturile întemeiate pe cambie se prescriu faţă de acceptant în 3 ani, calculaţi dela scadenţă.

Drepturile posesorului faţă de indossanţi şi emitent se prescriu în timp de un an dela ziua ridicării la timp a protestului sau dela scadenţă, când cambia conţine observarea «fără spese».

Drepturile de regres ale indossanţilor între olaltă şi faţă de emitent se prescriu în timp de 6 luni dela ziua răscumpărării cambiei prin indossant sau a validităţii pe cale judecătorească a cambiei faţă de acesta.

§. 71. Întreruperea prescripţiunii are efect numai faţă de acel obligat cambial, cu privire la care a avut loc întâmplarea, ce provoacă prescripţiunea.

Capitolul XII.

Dispoziţii generale.

§. 72. Dacă scadenţa unei cambii cade pe o zi de sărbătoare legală, atunci plata se poate pretinde

numai în ziua următoare de lucru. Asemenea se pot face toate celelalte acţiuni, în legătură cu cambia, în special prezentarea spre acceptare şi ridicarea protestului numai în zile de lucru.

În caz că ziua ultimă a termenului în care trebuie îndeplinită una din aceste acţiuni cade pe o zi de sărbătoare legală, atunci termenul se prolongeşte până în ziua următoare de lucru. Într'alte zile de sărbătoare, ce cad în intervalul unui termen, se numără la calcularea termenului.

§. 73. La calcularea termenelor legale sau a celor fixate în cambie, ziua dela care încep a decurge aceste termene, nu se compută.

Zile de respect nu există, nici legale, nici judecătoreşti.

(Va urmă).

Promisiunile de câştig ale societăţii de asigurare „Victoria“ din Berlin.

În urma plânsorilor, ridicate în timpul din urmă tot mai adeseori contra societăţii de asigurare «Victoria» din Berlin, oficiul de control de stat asupra afacerilor de asigurare din Germania a emis o ordinaţiune, prin care interzice societăţilor de asigurare germane editarea aşa numitelor calcule de cheltuieli netto pe seama asiguraţilor.

Aceste calcule de cheltuieli netto, adecă de spese curate pentru o asigurare de viaţă pe seama asiguratului, de fapt, pornesc toate dintr'o părere greşită, dar durere foarte răspândită în public, că anume unele asigurări sunt scumpe, altele sunt ieftine, unele sunt mai scumpe, altele şi mai ieftine. În special argumentarea cu scumpetea tarifelor a devenit în timpul din urmă singura armă de concurenţă în mâna agenţilor de tot felul. Se fac toate sforţările posibile, pentru a arăta, că cutare societate de asigurare va plăti asiguratului cvote de câştig, va reduce în toate felurile premiul, aşa, că în definitiv dupăce agentul învăţat de acasă a substras în faţa omului neiniţiat toate câştigurile puse în vedere pentru viitorul îndepărtat, precum şi toate rebonificările amânate şi întârziate, nu mai rămâne decât o cifră foarte mică, despre care atunci cu aere mari de cucerire se zice: Iată! atâta fac spesele D-Tale curate, atâta costă asigurarea la noi! Societatea noastră are tarifele cele mai ieftine, face asigurările cele mai ieftine şi natural atunci toate societăţile, cari nu sunt de faţă, sunt scumpe. Aci ţinteşte ordinaţiunea oficiului de control de stat asupra afacerilor de asigurare din Germania, pentru că de fapt este cu atât mai de reprobă procedură societăţilor de a pune în vedere ca rebonificări sigure si ca câştiguri sigure astfel de cifre, cari nu au valoare decât pe lângă anumite condiţiuni, cu cât noi ştim şi orice om cu capul la loc înţelege, că asigurarea asupra vieţii nu poate fi nici scumpă, nici ieftină, pentru că un astfel de contract conţine o mulţime de condiţiuni, a căror realizare este ascunsă în toate privinţele în viitor.

Deoarece «Victoria» din Berlin cearcă a lucra şi între Românii noştri, lăsăm aci să urmeze o comunicare dintr'un ziar de specialitate din patrie, din care se poate vedeă ce preţ au promisiunile acestei

societăți, promisiuni, pe cari se bazează și cărora le dau ușor crezământ aceia dintre intelectuali, cari pe lângă o oarecare sumă sunt gata oricând să dovedească, că «Victoria» din Berlin este mai ieftină decât «Banca noastră românească de asigurare». Să dăm dar cuvântul acestui ziar de specialitate:

«Victoria» din Berlin — zice numitul ziar — a cărei procedură de acviție perhorescată a fost demascată cu câțiva ani mai înainte în Viena în legătură cu un proces monstru, cu date sdrobitoare, nu a învățat nimic din păcatele trecutului și nepăsându-i de prestigiul devalvat, își continuă încă și astăzi politica nesolidă de afaceri. O dovadă dintre cele mai eclatante despre aceasta este seducerea publicului cu asigurările așa numite: cu dividende ulterioare. Anume «Victoria» din Berlin are niște premii atât de urcate încât, cu toate că promite cele mai mari câștiguri, totuși nu poate concura cu celelalte societăți. Ca să și acopere acest desavantaj se folosește de promisiunea, că va împărtași partidele de câștiguri și în cei trei ani următori după sfârșitul asigurării. Abstrăgând dela aceea, că observarea câștigurilor și așa nu este garantată, dividenda ulterioară nu are nici măcar caracterul unei promisiuni condiționate.

Anume după cercetările statistice dintre toate polițele de asigurare abia 20% ajung termenul final al duratei contractate. Așadar, 80 dintre 100 de polițe este sigur, că nu se vor împărtași de dividende ulterioare; de altă parte însă este sigur, că toate partidele plătesc niște premii cu câte 15—20% mai urcate».

Continuând apoi ziarul citat, zice: «In definitiv abia o mică parte dintre asigurați ajunge la dividende ulterioare, în timp ce 4 cincimi dintre asigurați cu siguranță nu se vor împărtași de aceste dividende, cu toate că și-au plătit dreptul acesta deja dinainte cu un plus de premii de 15—20%. Dar nici acei puțini, cari ajung în viață termenul scadenței nu sunt siguri, că vor primi dividende ulterioare, pentru că 20—23 de ani este o vreme destul de lungă, în decursul căreia factorii, ce condiționează posibilitatea dividendelor se pot schimba în așa măsură, încât partidele poate că peste tot nu vor căpăta dividende.

Polița cu dividende ulterioare a societății «Victoria» din Berlin prin urmare nu are nici o valoare reală, ci aceasta nu este altceva decât seducerea și păgubirea publicului laic. Ar fi deja timpul, ca să se pună capăt prin lege și la noi acestor manipulațiuni.

Din partea noastră nu avem deocamdată altceva de adăugat, decât, că ne mirăm, că mai sunt încă și astăzi între intelectualii noștri unii, cari, dupăcum suntem informați, nu numai în detrimentul «Băncii noastre de asigurare», ci chiar în detrimentul cauzei asigurărilor și astfel în detrimentul publicului se pun în serviciul acestei societăți și dau mai mult preț promisiunilor acesteia — cu scadența descrisă mai sus — decât muncii cinstită în favorul băncii noastre de asigurare, care nu promite la nici un caz satisfacerea unor angajamente iluzorii, de fapt însă pentru îndeplinirea obligamentelor sale este peste măsură de prevăzătoare și solidă.

*

România agricolă în 1913.

Ministerul agriculturii și domeniilor publică cifrele definitive privitoare la întinderea culturilor și la producțiunea obținută anul trecut în întreaga țară. Din acestea reiese că suprafața totală cultivată în 1913 a fost de 6.003,520 hect. inclusiv fânețele, viile și livezile de pruni, comparativ cu 6.107,038 hect., din an. 1912, cu o micșorare deci de mai mult de 100,000 hect. pentru anul 1913.

Pentru anul trecut exploatațiunile marilor agricultori (dela 100 hect. în sus) au reprezentat o întindere de 1.696,906 hect., sau 28·27% din totalul suprafeței cultivate, pe când ale micilor agricultori (exploatațiuni mai mici de 100 hect.) de 4.306,614 hect., sau 71·73% din total.

Cerealele singure, (grâu, secară, orz, ovăs, porumb, meiu), s'au cultivat pe o suprafață de 5.001,041 hect., ceea ce reprezintă 83·30% din suprafața totală cultivată în 1913, producând o cantitate de 93.670,669 hect. diverse cereale, din cari 40.406,868 hect. porumb, 29.332,183 hect. grâu, 12,382,207 hect. ovăs și 9.634,207 hect. orz. În 1912, suprafața cultivată cu cereale a fost de 5.187,554 hect., cu o producțiune totală de 84.664,296 hect.

Oleaginoasele și textilele (rapită, in, cânepă, floarea soarelui) s'au cultivat pe o suprafață de 118,715 hect., dând o producțiune de 1.130,106 hect. sămințe și 37,512 chintale metrice fuior de in și cânepă.

Leguminoasele (fasole, mazăre, linte, bob, cartofi) au ocupat cu diverse culturi o suprafață de 78,345 hect., după care s'a obținut în total, 2.407.949 hect. fasole, mazăre, linte și bob.

S'a mai obținut, deasemenea, după aceeași suprafață și 976,046 chintale metrice de cartofi.

Plantele industriale (sfeclă, tutun, muștar) s'au cultivat pe o întindere de 24,757 hect., cu o producțiune de 2.931,047 chintale metrice, din cari 2.823,646 chintale sfecele pentru fabricarea zahărului și 94,986 chintale tutun.

Grădinăriile (varză, ceapă, pepeni, dovleci) au ocupat în 1913 o suprafață de 23,691 hect., producând 2.307,014 sute bucăți varză, pepeni, dovleci și 604,689 chintale metrice ceapă și alte legume.

Plante de nutreț (fânețele naturale și artificiale) s'au cultivat pe o întindere de 599,010 hect., după cari s'a obținut 13.767,915 chintale metrice și din cari 7.682,240 chintale fânețe naturală și 5.950,876 fânețe artificială.

Viile și livezile de pruni au ocupat, în 1913, o suprafață de 166,961 hect., din care 90,036 hect., plantate cu vii și 76,935 plantate cu pruni.

Recolta viilor înregistrează cantitatea de 1.518,883 hectolitri vin, reprezentând o valoare de 55.143,909 lei, iar aceea a prunilor înregistrează cantitatea de 1.844,394 chintale metrice prune, având o valoare de 21.006,530 lei.

Măsuri de apărare contra pagubelor de grindină (ghiață).

La nenorocita criză economică din anul trecut au contribuit de sigur în măsură mare și pagubele de grindină. Este prea proaspătă în memoria fiecărui econom icona desperată lăsată de acest element, care în multe locuri a nimicuit în câteva minute toată munca și osteneala unui an de zile.

Cari sunt măsurile de apărare contra pagubelor de grindină?

Economii noștri abia se pot gândi la treburile uriașe întreprinse în țările apusene pentru spargerea și împrăștierea norilor de ghiață. Acestea costă prea mult, sunt și periculoase, și apărarea nici nu succede totdeauna.

Pentru economii noștri Români singura apărare contra pagubelor de grindină este *asigurarea*.

Astăzi după ce ne avem deja de doi ani „Banca noastră de asigurare“, înființată de toate băncile românești din patrie, nu putem zice, decât, că păcătuiește deadreptul contra sa și contra familiei sale acela care nu-și asigură sămănăturile prin „Banca noastră de asigurare“ contra daunelor de grindină.

Prin „Banca generală de asigurare“ s'au plătit în anul trecut — după cum aflăm din isvor sigur — *despăgubiri de grindină în sumă de peste 9000 cor.*

Oferte și prospecte stau oricui la dispoziție atât la Centrala din Sibiu (edificiul Albina) cât și la agențiile ei principale din:

1. *Brașov* (la filiala Albina) pentru comitatele Brașov, Treiscaune, Ciuc, Odorhei și părțile apropiate din comitatele Făgăraș, Târnavă-mare și Târnavă-mică.

2. *Sibiu* (la Centrala din edif. Albina) pentru comitatele Sibiu, Alba inferioară, Hunedoara, Mureș-Iurda, Bistrița-Năsăud, Sătmăș, Sălaj, Maramureș.

3. *Arad* (edif. Victoriei) pentru comitatul Arad, Bichiș, Bihor, Cenad și unele părți mai apropiate din Bănat.

4. *Lugoș* (la filiala Albinei) pentru partea de Miază-Noapte a Bănatului.

5. *Vârșet* (la „Luceafărul“) pentru toată partea de Miază-zi a Bănatului.

6. *Cluj* (Kossuth Lajos ut. 26) pentru comitatele Cluj, Turda-Arieș, S.-Dobâca.

De asemenea se pot predă oferte de asigurare *la orice bancă românească*, căci toate reprezintă „Banca noastră de asigurare, precum și la bărbății de încredere din toate comunele. Atragem atențiunea tuturor celor interesați, ca să nu se lase seduși de agenți străini de Banca noastră, căci ofertele luate în mod greșit se răsună totdeauna asupra asiguratului în caz de pagubă. Vor face deci bine toți aceia, cari vor cere dela Direcțiunea din Sibiu a „Băncii generale de asigurare“ emiterea funcționarilor ei pricepuți în afaceri de asigurare.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 9 Aprilie 1914.

Precum eră de prevăzut, după ultimo, situația piețelor internaționale de bani s'a ameliorat esențial, domnind pretutindenea abundența de număr. În deosebi se manifestă aceasta în Berlin, unde discountul privat s'a redus la $2\frac{3}{8}\%$. În London discountul privat se menține la nivelul din săptămâna trecută de $1\frac{13}{16}\%$, iar în Paris a costat $2\frac{1}{2}\%$.

Ce privește piața internă de bani, deși ultimul sumar al Băncii Austro-Ungare arată că această instituție a avut de satisfăcut mari cereri de bani și noul împrumut austriac încă a absorbit considerabile mijloace, — discountul privat s'a menținut cam la nivelul din săptămâna ultimă, cotând pentru cambii vienezze $1\frac{3}{4}\%$, cambii budapestane $1\frac{3}{4}\%$, alt material $3\frac{7}{8}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$.

LEGISLAȚIUNE.

Executarea noiei legi asupra pășunilor comune neîmpărțite. Articolul de lege X: 1913 asupra pășunilor comune neîmpărțite va fi pus în vigoare la 1 Maiu a. c., pe baza ordinațiunii de executare a ministrului de agricultură, emisă sub Nr. 7000/914.

Conform datelor de carte funduară, sub regimul noiei legi cad, în total, 7876 de comunități foste urbariale, de compozesorate și de altă natură, cari, laolaltă, au un teritor de 1,400,008 jug. catastrale, în valoare de circa K 280 milioane.

Dispoziția fundamentală a legii este, că părtașii la pășunile comune neîmpărțite sunt obligați a se transformă într'un anumit timp precluziv în societăți. Ordinațiunea de executare, dată de ministru arată amănunțit procedura de urmat, cum trebuie întemeiate aceste societăți, cum trebuie administrate, când se pot disolvă etc.

CRONICĂ.

Necrolog. *George Tătar* șef-contabilul „Agricolei“, din Sebeșul-săsesc a încetat din viață la 6 crt. în etate de 42 de ani.

Cotarea devizelor române la bursa din Budapesta. Cu începere dela 27 Martie a. c. se cotează la bursa din Budapesta și cambiile asupra *București*. Cotarea a devenit necesară în urma legăturilor comerciale tot mai întinse dintre Ungaria și România. În ziua primă cotarea a fost: Lei 100 cambie a/București K 94.15 bani, și K 94.55 marfă.

Banca Carpaților din București a decis în ultima sa adunare generală urcarea capitalului social, actualmente de 1,500.000 lei, la cel puțin 3 milioane și cel mult 6 milioane lei, fie prin deschiderea unei subscripțiuni noi de acțiuni, fie prin cedarea noiei emisiuni altor institute financiare din țară sau din străinătate.

Adunarea a aprobat totodată cooptarea d-lui Nicolae Xenopol ca membru al consiliului de administrație și a ales censori pe d-nii D. Z. Furnică, Th. Nicolau, general Pilat, D. Tatos și I. Zaharoff, iar censori suplentei pe d-nii: A. Kapri, I. Grama, C. Săvuleanu, Dr. N. Șerban și H. Trembisky.

SUMAR.

Pierderile de curs și realitatea bilanțelor. — **Cooperația în Ardeal și în România.** — **Noua lege cambială ungară.** — **Promisiunile de câștig ale societății de asigurare „Victoria“ din Berlin.** — **Măsuri de apărare contra pagubelor de grindină (ghiață).** — **Legislațiune:** Executarea noiei legi asupra pășunilor comune neîmpărțite. — **Cronică:** Necrolog, Cotarea devizelor române la bursa din Budapesta, Banca Carpaților din București.

1—3

● domnișoară

absolventă a unui curs de contabilitate, cu aproape trei ani de praxă și bine introdusă în toate afacerile de bancă, precum și la Cassă, care posede în scris și vorbire limba română și maghiară, se pricepe și la scrisul cu mașina — caută aplicare în biroul unei bănci sau o altă condiție potrivită unei domnișoare inteligente. — Adresa o dă redacția acestei reviste.

„LINA”

reuniune de păstr. și credit, ca însoț. în Ceanul-deșert.

takaréék és hitelegylet, mint szövetkezet Pusztacsán.

CONVOCARE.

In înțelesul statutelor membri «Însoțirii de păstrare și credit «LINA», din Ceanul-deșert se invită la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține la 26 Aprilie st. n. 1914, la orele 3 d. a. în ocalul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Bilanțul pro 1913 și raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere despre mersul afacerilor și despre examinarea bilanțului.
3. Propunere privitoare la distribuirea profitului curat de K 332.03.
4. Eventuale propuneri.

Ceanul-deșert, la 2 Aprilie 1914.

Direcțiunea

MEGHIVÓ.

Az alapszabályok értelmében, Pusztacsáni «LINA» takaréék és hitelegylet mint szövetkezetnek tagjai folyó évi 1914. április hó 26-án d. u. 3 órakor a szövetkezet helységében megtartandó

Rendes közgyűlésre,

ezenel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az 1913. évi zárszámadás és az igazgatóságnak a lejárt üzletével tárgyaló jelentése.
2. A jelügyelő bizottság jelentése az üzlet menetéről és a zárszámadás vizsgálatáról.
3. Az 1913. évi K 332.03 tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
4. Esetleges indítványok.

Pusztacsán, 1914. évi április hó 2-án.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913 decembrie 31-én. Pasiva — Teher.

Activa — Vagyon.		Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913 decembrie 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f		K	f
Cassa în numărar — Késpénz	368	75	Părți fundamentale — Alaprészek	2,128	—
Imprumuturi — Kölcsönök	20,991	25	Fond de rezervă — Tartalék alap	62	27
Mobilier — Butorzat	100	—	Depuneri spre fructificare — Betétek	1,027	46
			Reescont — Vizleszámitolás	15,672	75
			Cont-curent — Folyó-számla	1,785	—
			Interese după cvote — Alaprészek után kamat	129	49
			Interese anticipate — Előlegezett kamatok	323	—
			Profit curat — Tiszta nyereség	332	03
	21,460	—		21,460	—

Spese — Kiadások. Profit și Perdere — Nyereség és veszteség. Venite — Jövedelmek.

Spese — Kiadások.		Profit și Perdere — Nyereség és veszteség.		Venite — Jövedelmek.	
	K	f		K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	121	47	Interese și alte venite — Kamatok és egyéb jövedelmek	2,660	72
Interese după cvote — Alaprészek után kamat	100	77			
Interese de reescont și cont-curent — Vizleszámitolás és folyó-számla kamat	1,521	21			
Spese — Költségek	225	24			
Amortizări — Leirások	360	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	332	03			
	2,660	72		2,660	72

Ceanul-deșert — Pusztacsán, la 31 Decembrie 1913.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

S. Poruțiu m. p., I. Pescariu m. p., I. Fodorean m. p., P. Poruțiu m. p. T. George m. p. I. Moldovan m. p.
prezident. v.-prezident cassar.

Revăzut și aflat în ordine — Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

Pusztacsán, la 27 Martie 1914.

Aurel Poruțiu m. p.,
prezident.

George Nemeș m. p.

Tănasie Pitean m. p.